

Un ochi râde,
altul plânge

FULGURANTE AMINTIRI DIN DEALUL COPOULUI (II)

✎ Colonel (r) Cristian LEON

Viața de zi cu zi nu era chiar roză la liceul nostru militar. Ne trezeam cu noaptea în cap și aveam un program foarte strict. Echiparea, toaleta de dimineață și pas alergător la înviore! Nu aveai timp să lenevești. Totul era măsurat, programat la minut. Ceea ce la început pare insuportabil, dar în scurt timp te obișnuiești, intri în ritmul alert, specific armatei. Ceea ce s-a întâmplat și cu noi, bobocii. Într-o lună, țineam binișor cadența. Învățasem pasul de marș și pe cel de defilare, întoarcerile de pe loc și din mers, salutul... Mă rog, tot ce ține de a.b.c.-ul milităriei. Puteam ieși în formație pe stradă. Lucru important, pentru că, săptămânal, trebuia să mergem, pentru îmbăiere, tocmai până la Baia Comunală, undeva, pe lângă gară.

Mai greu a fost în primele luni cu mâncarea, era o lipsă cronică de toate. Intram în sala de mese - mare cât un hangar - lihniiți și ieșeam cu foamea... amețita! Asta până a dat ministrul Bodnăraș celebrul Ordin de zi 50, care reglementa hrănirea fiecărei categorii de militari. După aia s-a mai îmbunătățit situația, se întâmpla să ieșim câteodată sățui de la masă. Ne-am săturat de arpacas pentru toată viața! Rămăneau munți de arpacas pe mese. Nu se inventaseră încă G.A.Z-urile! În fine, ne și îndulceam! Primeam, o dată pe săptămână, un pachet de 150 de grame de bomboane colorate. Erau tari ca piatra sau, dimpotrivă, lipicioase, însă erau dulci. Și noi eram copii...

Pe pachete cu bomboane era tipărită fraza rostită de Gheorghe Gheorghiu-Dej cu nu mai știu ce ocazie: *Niciun sacrificiu nu e prea mare când e vorba de armată și nevoile ei!* (Uite așa, ca să ne convingem că are stăpânirea grijă de noi!) Fraza de mai sus a făcut carieră. Ce zic eu, a făcut epocă!

Însă, ce-i drept, carte se făcea serioasă la *General Macarovic* din Dealul Copoului. Aveam profesori adevărați, formați în spiritul apostolatului național, care știau carte și își respectau învățăceii. Ne sticleau ochii urmărind lecțiile profesorilor noștri de română, de istorie, de franceză... Nu trebuia să ne împingă nimeni de la spate ca să învățăm.

Presiunea politică nu atinsese cancelaria profesorală, spre cinstea componentilor ei. Se mențineau datinile. 40 de zile după Învierea Domnului, ne salutăm profesorii cu *Hristos a înviat!* Și ei ne răspundeau, după datina creștină: *Adevărat a înviat!*

Și eram în 1947-1948. Ultimul an, când, în învățământul românesc, se făcea religie!

NOILE HAINE ALE PROPAGANDEI (I)

✎ Colonel dr. Călin HENTEA

Privite unul lângă altul, conceptele de propagandă și operații informaționale sunt puternic contrastante. Propaganda este un concept multiseclar, operațiile informaționale abia dacă au împlinit două decenii de la prima menționare. Mulți folosesc termenul de propagandă, crezând că știu despre ce este vorba, puțini însă sunt cei care au auzit de operații informaționale. Privite cu oarecare atenție, cele două concepte par a se referi la același lucru, și anume, la influențarea în masă a oamenilor, dar de aici încolo lucrurile încep să devină din ce în ce mai complicate în stabilirea deosebirilor și asemănarilor. Pe de altă parte, propaganda este supusă percepțiilor opiniei publice din timpul respectiv, pe când aspectul operațiilor informaționale depinde de evoluțiile doctrinare din armatele moderne ale spațiului euro-atlantic.

Operațiile informaționale își au sorginea în propaganda din care au provenit ca urmare a unui proces de sublimare morală, politică, tehnologică și procedurală aflat încă în plină desfășurare (de exemplu modificările din 2006 ale doctrinei de specialitate a SUA și frământările, ezitățile în același domeniu din

cadru NATO). Conducerea și coordonarea dictatorială, pe baze autoritar-ideologice a propagandei ca activitate de influențare în masă a fost înlocuită cu o conducere și coordonare reglementată doctrinar și regulamentar, pe baze de eficiență, a operațiilor informaționale.

Studiul neînhibat și lipsit de prejudecăți și idiosincrazii a modului de desfășurare a operațiilor informaționale și psihologice în situații de criză sau conflict permite nu doar evidențierea deficiențelor și cauzelor acestora, dar pot constitui baza de plecare în formularea unor soluții de îmbunătățire a eficacității acestora.

Pentru a putea ameliora atât din punct de vedere teoretic (doctrinar), cât și practic (operativ) conceptul de operații informaționale (inevitabil va fi afectat și cel de operații psihologice) trebuie investigate cu maximă luciditate și fără nici un fel de inhibiție instituțională sau seducții triumfaliste atât factorii care afectează direct aplicarea celor două concepte în teatrele de operații, cât și limitele de eficacitate recunoscute sau nu ale acestora.

Inter arma, silent musae? CULTURA DIFERENȚEI

✎ General de brigadă (r) dr.
Gheorghe VĂDUVA

Frumos este ceea ce ne unește, urât este ceea ce ne separă. Urâtul creează crevase și labirinturi reci, seci, contorsionate și întunecate, frumosul generează piscuri însoțite și forme perfecte, pline de seninătate și de căldură. Răul neagă și divide, binele afirmă, unește și chiar integrează. Auzim, deseori, așa sau în alt fel, aceste formule, pe care nu le prea luăm în serios, chiar dacă s-ar putea ca ele să ne configureze, mult mai mult decât ne dăm noi seama, gândul, simțirea, viața. Pentru că noi trăim încă într-o lume a lui „da” și a lui „nu”, nu vedem totdeauna punctele dintre cele două extreme, ci doar crevasele. Dar trăim, în același timp, și într-o aură echipată cu gânduri, cu sentimente, cu reprezentări, cu memorie. Conțează foarte mult ceea ce facem, dar la fel de mult, dacă nu chiar mai mult, conțează și ceea ce nu facem sau ceea ce gândim și simțim că trebuie să facem sau să nu facem. Înainte de a acționa, omul își gândește acțiunea. Iar această gândire a acțiunii îmbracă toată plaja de condiționări, opțiuni și posibilități, de la punerea în operă a lui *zollen* (imperativul categoric denumit „trebuie!”) la negarea completă a acestui imperativ, adică la refuzul trebuinței sau rațiunii acțiunii și, ca atare, al gândirii ei. Dar refuzul de a gândi o acțiune este, de fapt, tot o formă de a gândi acea acțiune. În afara gândului, nu există aproape nimic important în viața omului. Chiar și acțiunile negândite poartă amprenta sau remanența gândului. Binele și frumosul, răul și urâtul, intelectualizate prea mult de etică și de estetică, vulgarizate prea mult de tot felul de îmbuibăți timpurii și de telenovele, ne configurează, totuși, viața. Mai exact, gândul, simțirea, trăirea. Dar conceptele astea de *bine* și de *rău*, de *frumos* și de *urât*, modelate de inteligența și de simțirea umană, nu sunt și nu vor fi niciodată în stare pură, iar efectele lor sunt foarte departe de a fi unitare, cristaline și doar făcătoare de minuni sau de tragedii, cum ar fi posibil să mai creadă unii. Minunile și tragediile există doar în mintea unora dintre oameni, în atitudinea lor față de aceste fenomene, în efectele lor asupra gândirii și asupra realității vieții oamenilor. Oare, chiar așa, binele totdeauna unește și răul totdeauna separă? Nu cumva orizontul vieții și securității oamenilor trebuie să fie proiectat undeva, departe, dincolo de bine și de rău? Această formulă a binelui, care se dorește a fi un concept de unitate, solidaritate, stabilitate și construcție, și a răului, căruia i se asociază în mod automat vocația de negare, dezbinare, răzbinare și distrugere, nu este oare prea rigidă, prea restrictivă și, la urma urmei, prea confuză? E drept, ceea ce ne unește trebuie să fie, am dori să fie, totdeauna, frumos, limpede, elegant, durabil și, dacă se poate, chiar etern. Este vorba, desigur, de frumosul care se vede, de frumosul ochilor, dar și de frumosul care nu se vede, de frumosul din noi, de frumosul sufletului. Dar, paradoxal, acest frumos, care ne unește, ne și separă. Mai mult, el nu uniformizează, nu distruge frontierele, ci, dimpotrivă, le reliefează și mai mult, le evidențiază și, mai ales, le transformă. Le transformă din linii care, uneori, separă și opun, în linii care separă și unesc, care ne diferențiază și, în acest mod, ne individualizează. Fără aceste frontiere, n-ar exista nici binele, nici răul, nici oamenii, nici familiile, nici instituțiile, nici statele, nici lumea. Absolutul - adică o lume fără diferențieri și fără frontiere - este o lume lineară, euclidiană, utopică. Ea înseamnă negare, entropie zero, dispariția a diferențelor, deci, moarte. Noi, oamenii, indiferent unde am fi, cum am fi și ce am fi, ne diferențiem nu numai față de lumea abiotică, de pești și de capre, ci și unii față de alții. Diferențierile nu înseamnă neapărat ierarhii, confruntări în șpangi de aragantă, de umilniță, de genialitate sau de prostie - toate acestea există, într-o formă sau alta, într-o doză sau alta, în fiecare dintre noi -, ci doar... diferențieri. Noi, oamenii, suntem și vom fi totdeauna diferiți. Dar diferențele nu ne ridică neapărat pe unii împotriva altora, ci doar ne... diferențiază, ne fac adică să fim, fiecare, ființe-unice sub un soare al tuturor, chiar dacă ne asemănăm unii cu alții, chiar dacă aproape toți avem același număr de cromozomi și facem cam aceleași lucruri mai mult sau mai puțin importante. Dar, din păcate, n-am ajuns încă să cunoaștem și să înțelegem diferențele dintre noi ca valori, să avem adică o *cultură a diferențelor*. Și, de aceea, ele, în loc să ne separe și să ne unească, ne separă și ne asmut pe unii împotriva altora. Distrugerea diferențelor duce la epuizarea energiei de mișcare, de evoluție, adică la distrugerea vieții. Activarea agresivă a diferențelor duce la adâncirea falilor și a conflictualității.

Poate că omul nu va ști niciodată ce este mai bine și cum este mai bine pentru el și pentru semenii lui și nu va ieși niciodată din acest labirint. Va trăi mereu în această dilemă conflictuală de dincoace de o mulțime de orizonturi totdeauna încălcite, sofisticate și mișcătoare. Această povară lui de Sisif al diferențelor.

LOCUL ȘI ÎNȚELESUL PREPOZIȚIEI PE

✎ Aurelia NĂSTASE

aurelianastase@yahoo.fr

le-au inițiat pe poluare. CEO a dat acceptul conceptului care l-a respins înainte.

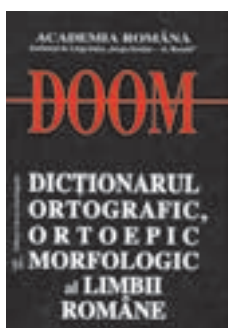
Catastrofa este evitabilă dacă prepoziția *pe* este folosită la locul ei. Astfel, ea este necesară ca să distingă nominativul (*Un băiat sperie un câine.*) de acuzativ (*Pe un băiat îl sperie un câine.*), dar nu poate înlocui prepoziția *despre* sau locuțiunea prepozițională *cu privire la*, pentru că nu are același înțeles cu acestea. Dacă se înlocuiesc și cuvintele cu alt înțeles decât cel pe care și-l închipuie bietul funcționar agramat, se pot obține variante acceptabile ale frazelor de mai sus: *Numeroase organizații neguvernamentale din state membre ale ONU au hotărât să înfăptuiască programele pe care le-au inițiat cu privire la poluare. Președintele executiv a acceptat teoria pe care o respinsese anterior.*

Limba română este patria mea.

Nichita Stănescu

Impresia falsă că pronumele relativ ar fi neflexibil explică tentația de a nu folosi la locul ei prepoziția *pe* pentru a-l distinge pe *care* acuzativ de *care* nominativ. Deși i-au rămas printre arhaisme unele forme (*careă, carii, carele*), *care* se încapățânează să se decline: *cării(a), cărei(a), căror(a)*. Ignorarea flexiunii are ca rezultat enunțuri agramate precum: *Editorul care i-a plăcut cartea l-a felicitat pe autor.* Corect se spune și se scrie: *Editorului căruia i-a plăcut...*

Din ignorarea prepoziției *pe*, explicabilă prin ignorarea flexiunii sau prin neputința de a declina corect, se ivesc, în discursuri și comunicate, fraze inacceptabile în primul rând pentru că sunt de neînțeles: *Candidatul care l-a respins îndispune alegătorul. A fost nevoie să demită directorul ministrul. Patronii negociază cu greviștii care nu vor să-i plătească în plus.* Prepoziția *pe* este lămuritoare: *Candidatul pe care l-a respins îl îndispune pe alegător. A fost nevoie să-l demită pe director, ministrul. Patronii negociază cu greviștii pe care nu vor să-i plătească în plus.*

Insuficienta exercitare, în învățământul primar și în cel mediu, a exprimării vorbite și scrise are, în prezent, efecte numeroase, printre care și reticența față de declinare. Agramatul ajuns în funcție, nevoit să se exprime în public fie prin discursuri, fie prin comunicate, vorbește „sincopat”, scrie cu prescurtări, preferă siglele și, de pildă, evită prepozițiile sau le emite chiar atunci când nu se potrivesc. Dacă ține să-și pună în valoare și „specializarea” în străinătate, însășiările sale verbale, echivoce, greu identificabile ca prepoziții în limba română, arată astfel: *Numeroase ONG din state ONU sunt determinate să implementeze programe care*